ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
Posudek oponentky

Práci předložila: Eliška Frančíková
Název práce: Lexikon v mluvě sportovního komentátora (se zaměřením na fotbal)
Hodnotitel: PaedDr. Jitka Málková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Autorka se ve své práci věnuje analýze lexikálních jazykových prostředků v mluvené sportovní žurnalistice. Na základě shromážděného jazykového materiálu se snaží charakterizovat lexikon komentátorů fotbalových utkání. Cíl práce byl rámcově splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

V teoretické části práce se autorka nejprve s oporou o odbornou literaturu zabývá zastoupením sportovní žurnalistiky v různých typech masmédií a pokouší se charakterizovat jazyk této komunikační oblasti. Praktická část práce pak přináší analýzu sebraného materiálu. Součástí práce je stručný slovníček slangových pojmenování.

Práce se jeví jako relativně ucelená. Orientace v textu je však částečně ztížena absencí odrážek u jednotlivých odstavců. Přehlednosti by rovněž prospělo použití kurzívy při uvádění příkladů analyzovaných výrazů, zvláště je-li uveden kontext (např. na s. 21 jsou uvedeny jako termíny celá spojení: *základní skupina letošního mistrovství, bude následovat rohový kop*). Nejasně je formulován název kapitoly 2.1.3.2 (*Současnost sportovních přenosů v TV*) a kapitoly 6.2 (*Slovníček sportovního slangu*).

V praktické části je diskutabilní klasifikace některých lexikálních prostředků. Např. na s. 25 je výraz *vápno* (řazen mezi termíny a zároveň i mezi slangismy), ačkoli existuje termín pokutové území. Zavádějící je analýza jazykových prostředků u jednotlivých fotbalových utkání. Např. některé slangismy mají metaforický charakter a jsou uváděny ve skupině metaforických výrazů, ale už ne ve skupině slangismů (s. 24 – *rohlík*), podobně výraz *half bek* je uváděn ve skupině přejatých výrazů, ale chybí v termínech. Uvádění proprií (skutečných jmen hráčů) je v analýze irelevantní, nemá z lingvistického hlediska (kromě vysoké frekvence výskytu) žádnou výpovědní hodnotu (mj. jejich zastoupení je v mluvě sportovních komentátorů jistě vyšší, než uvádí práce). Z toho plyne, že kvantifikace sledovaných jevů v tabulce na s. 38 je zkreslená a ovlivňuje vyvozené závěry analýzy. Vlastní závěrečná kapitola má navíc spíše

popisný ráz a povětšinou opakuje informace z úvodních kapitol práce. Cizojazyčné résumé zcela chybí.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Z formálního hlediska lze upozornit na občasné jazykové nedostatky, a to interpunkční (v prohlášení, v poděkování, dále na s. 8, 10, 17, 19, 21 a u odkazů v textu) a pravopisné (*slova se přejímaly* – s. 21 a 22, *Závod Míru* – s. 10, *na Zimním stadionu na Štvanici* – tamtéž), dále na výskyt hovorových výrazů a tvarů (*jestli* – s. 6, 41, *třech* – s. 7), na výskyt neslabičných prepozic *s, v, z* na konci řádků (s. 18, 13, 19, 21, 22) a na občasné překlepy, chybějící písmena či slova (s.7, 9, 11, 14, 21). Místy najdeme i neobratné formulace (*knihtisk byl objeven* – s. 8, *vysílání je postaveno na lidské řeči* – s. 9, *kodifikaci má na starosti* – s. 14, *jev, který se příliš nepoužívá* – tamtéž, *autorský vypravěč* – s. 15, *dlouho trvalý efekt* – s. 16).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

V práci se projevil zřejmě převážně samostatný přístup ke zpracování zvoleného tématu a to se odrazilo na její obsahové stránce, zejména na vymezení kritérií analýzy. Kvalitu práce rovněž snižují i výše uvedené formální nedostatky. Studovaný obor jistě vyžaduje uspokojivější ovládnutí jazykového standardu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

1. Na s. 8 je uvedeno, že deník Sport obsahuje sportovní přílohy a přílohy pro sportovce. Jaký je mezi tím rozdíl?
2. Ze kterého zdroje jsou převzaty příklady neologismů na s. 15 (*winner, masák, mašer*) a v jaké pravopisné podobě je zdroj uvádí?
3. Lze nějak vysvětlit tvrzení na s. 16 (*prvním útvarem nespisovné češtiny je profesní mluva*) a na s. 17 (*typickou pro slang je intonace, tempo a dynamika řeči*)?

6. NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným připomínkám navrhuji stupeň hodnocení **dobře**.

Souhlasí s originálem

Plzeň 15. 7. 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

PaedDr. Jitka Málková, Ph.D.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
Posudek oponentky

Práci předložila: Eliška Frančíková
Název práce: Lexikon v mluvě sportovního komentátora (se zaměřením na fotbal)
Hodnotitel: PaedDr. Jitka Málková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Autorka se ve své práci věnuje analýze lexikálních jazykových prostředků v mluvené sportovní žurnalistice. Na základě shromážděného jazykového materiálu se snaží charakterizovat lexikon komentátorů fotbalových utkání. Cíl práce byl rámcově splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

V teoretické části práce se autorka nejprve s oporou o odbornou literaturu zabývá zastoupením sportovní žurnalistiky v různých typech masmédií a pokouší se charakterizovat jazyk této komunikační oblasti. Praktická část práce pak přináší analýzu sebraného materiálu. Součástí práce je stručný slovníček slangových pojmenování.

Práce se jeví jako relativně ucelená. Orientace v textu je však částečně ztížena absencí odrážek u jednotlivých odstavců. Přehlednosti by rovněž prospělo použití kurzívy při uvádění příkladů analyzovaných výrazů, zvláště je-li uveden kontext (např. na s. 21 jsou uvedeny jako termíny celá spojení: *základní skupina letošního mistrovství, bude následovat rohový kop*). Nejasně je formulován název kapitoly 2.1.3.2 (*Současnost sportovních přenosů v TV*) a kapitoly 6.2 (*Slovníček sportovního slangu*).

V praktické části je diskutabilní klasifikace některých lexikálních prostředků. Např. na s. 25 je výraz *vápno* (řazen mezi termíny a zároveň i mezi slangismy), ačkoli existuje termín pokutové území. Zavádějící je analýza jazykových prostředků u jednotlivých fotbalových utkání. Např. některé slangismy mají metaforický charakter a jsou uváděny ve skupině metaforických výrazů, ale už ne ve skupině slangismů (s. 24 – *rohlík*), podobně výraz *half bek* je uváděn ve skupině přejatých výrazů, ale chybí v termínech. Uvádění proprií (skutečných jmen hráčů) je v analýze irelevantní, nemá z lingvistického hlediska (kromě vysoké frekvence výskytu) žádnou výpovědní hodnotu (mj. jejich zastoupení je v mluvě sportovních komentátorů jistě vyšší, než uvádí práce). Z toho plyne, že kvantifikace sledovaných jevů v tabulce na s. 38 je zkreslená a ovlivňuje vyvozené závěry analýzy. Vlastní závěrečná kapitola má navíc spíše

popisný ráz a povětšinou opakuje informace z úvodních kapitol práce. Cizojazyčné résumé zcela chybí.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Z formálního hlediska lze upozornit na občasné jazykové nedostatky, a to interpunkční (v prohlášení, v poděkování, dále na s. 8, 10, 17, 19, 21 a u odkazů v textu) a pravopisné (*slova se přejímaly* – s. 21 a 22, *Závod Míru* – s. 10, *na Zimním stadionu na Štvanici* – tamtéž), dále na výskyt hovorových výrazů a tvarů (*jestli* – s. 6, 41, *třech* – s. 7), na výskyt neslabičných prepozic *s, v, z* na konci řádků (s. 18, 13, 19, 21, 22) a na občasné překlepy, chybějící písmena či slova (s.7, 9, 11, 14, 21). Místy najdeme i neobratné formulace (*knihtisk byl objeven* – s. 8, *vysílání je postaveno na lidské řeči* – s. 9, *kodifikaci má na starosti* – s. 14, *jev, který se příliš nepoužívá* – tamtéž, *autorský vypravěč* – s. 15, *dlouho trvalý efekt* – s. 16).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

V práci se projevil zřejmě převážně samostatný přístup ke zpracování zvoleného tématu a to se odrazilo na její obsahové stránce, zejména na vymezení kritérií analýzy. Kvalitu práce rovněž snižují i výše uvedené formální nedostatky. Studovaný obor jistě vyžaduje uspokojivější ovládnutí jazykového standardu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

1. Na s. 8 je uvedeno, že deník Sport obsahuje sportovní přílohy a přílohy pro sportovce. Jaký je mezi tím rozdíl?
2. Ze kterého zdroje jsou převzaty příklady neologismů na s. 15 (*winner, masák, mašer*) a v jaké pravopisné podobě je zdroj uvádí?
3. Lze nějak vysvětlit tvrzení na s. 16 (*prvním útvarem nespisovné češtiny je profesní mluva*) a na s. 17 (*typickou pro slang je intonace, tempo a dynamika řeči*)?

6. NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným připomínkám navrhuji stupeň hodnocení **dobře**.

Souhlasí s originálem

Plzeň 15. 7. 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

PaedDr. Jitka Málková, Ph.D.